

ZAWARTOŚĆ

MaGICLandscapes: wprowadzenie do projektu „zielona infrastruktura” | Strona 1

Równy dostęp do środowiska i dobra jakość życia: Korzyści z Zielonej Infrastruktury | Strona 2

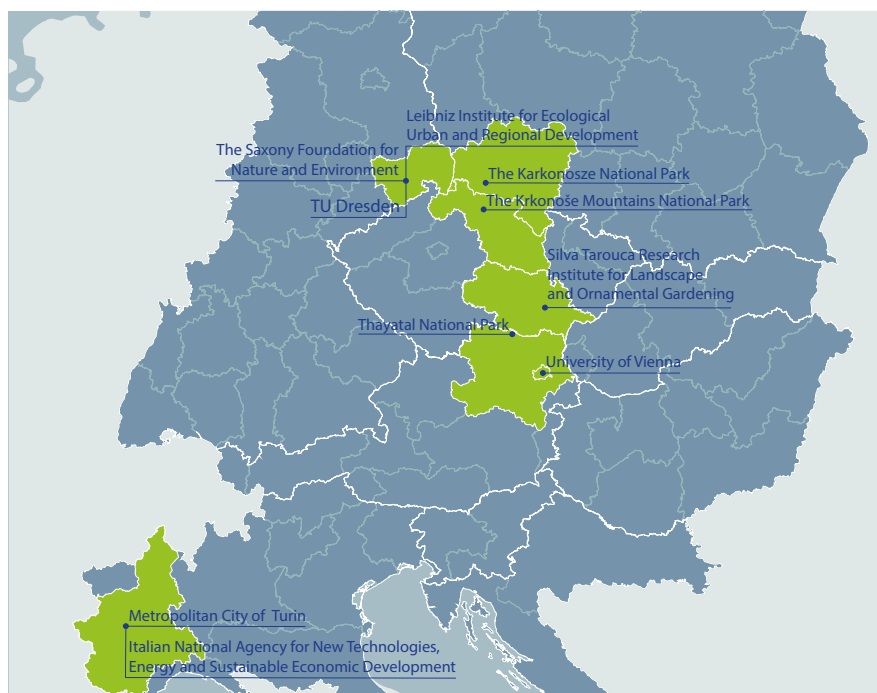
Prezentacja: obszar studium przypadku w Kyjovsko (CZ) | Strona 3

MAGICLANDSCAPES: WPROWADZENIE DO PROJEKTU „ZIELONA INFRASTRUKTURA”

Zielona Infrastruktura (ZI) jest kluczową strategią Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, która ma na celu ponowne połączenie istotnych obszarów naturalnych z ośrodkami miejskimi, a także przywrócenie i poprawę ich funkcjonalnych ról. Dlatego też, ZI jest niezbędną koncepcją planistyczną nakierowaną na ochronę środowiska oraz jednoczesną poprawę jakości życia. Projekt MaGICLandscapes będzie realizował koncepcję ZI w Europie Centralnej dostarczając użytkownikom gruntów, decydentom oraz społecznościom odpowiednich narzędzi i wiedzy, której potrzebują do zapewnienia trwałości w zakresie funkcjonalności ZI oraz wynikających z niej korzyści dla społeczeństwa.

Dane statystyczne Europejskiej Agencji Środowiska wykazują: zasklepianie gleby na terenie Europy przyspiesza w niespotykanym tempie. Infrastruktura transportowa, branża mieszkaniowa, rozwój przemysłowy oraz nowoczesne rolnictwo wymagają coraz większej ilości ziemi, co może mieć negatywny wpływ na bioróżnorodność. Wcześniej zielone obszary stają się częścią szarej infrastruktury budynków, dróg, itp. w tempie, które było dotąd niespotykane. Ostatnie europejskie oraz krajowe publikacje potwierdzają fakt, iż zielone obszary są ważnym i cennym zasobem w łagodzeniu skutków zmian klimatu, takich jak powodzie i fale upałów, a także w zakresie poprawy zdrowia ludzkiego i przywracania usług ekosystemowych. Społecznościom, sektorowi publicznemu i prywatnemu zaleca się inwestowanie w ZI w celu obniżenia kosztów oraz poprawienia warunków zarówno dla ludzi, jak i dzikiej przyrody.

Projekt MaGICLandscapes wspiera wysiłki Unii Europejskiej mające na celu ustanowienie i utrzymanie spójnej sieci ZI w całej Europie oraz zachęcenie podmiotów politycznych i planistów na

Partnerské organizace projektu MaGICLandscapes v rámci střední Evropy

wszystkich poziomach do integrowania elementów ZI z ich planami i inwestycjami. Dziesięciu partnerów projektu z Austrii, Czech, Niemiec, Włoch oraz Polski chce wiedzieć:

- *Jaki jest obecny status oraz funkcjonalność ZI w regionach Europy Centralnej?*
- *W jaki sposób możemy chronić i zwiększać obecną wartość ZI oraz wspierać projektowanie i wdrażanie nowych elementów ZI?*

Misja: zapewnienie przyjaznych

dla użytkownika narzędzi ułatwiających regionalnym podmiotom podejmowanie decyzji na korzyść zielonej Infrastruktury

W bliskiej współpracy z lokalnymi zainteresowanymi stronami, partnerzy badają obecny status i będą rozwijać przyjazne dla użytkownika narzędzia służące do zrównoważonego zarządzania ZI w następujących obszarach studiów przypadku:

- Region trójgraniczny Republiki

Czeskiej, Niemiec i Polski

- Karkonosze oraz pogórze na terenie Czech i Polski
- Kyjovsko, Republika Czeska
- Wschodni Waldviertel oraz Zachodni Weinviertel, Austria
- Park Narodowy Thayatal i okoliczne obszary, Austria
- Równiny Upper River Po, Włochy
- Po Hills i obszar dookoła Chieri, Włochy
- Park Natury Dübener Heide, Niemcy

Projekt narzędzi uwzględni lokalne uwarunkowania i szczególne potrzeby zielonej infrastruktury oraz

zainteresowanych stron. Podmioty regionalne są zaproszone do uczestnictwa w specjalnych warsztatach projektowania narzędzi w celu wniesienia swojej wiedzy, doświadczenia oraz dyskusji na temat regionalnej/ lokalnej strategii ZI, planu działania oraz sposobu wdrażania. Strategie lub plany działania zostaną zharmonizowane z odpowiednią krajową, regionalną i lokalną polityką planowania oraz będą uwzględniały szersze potrzeby przestrzenne i wcześniej zidentyfikowane funkcje ZI. Mapy regionalne oraz dane

wskazujące funkcje i usługi ekosystemowe zapewniane przez ZI są podstawą do podejmowania decyzji i opracowywania strategii. Trzy poniższe instrukcje stanowią narzędzia wspierające proces podejmowania decyzji:

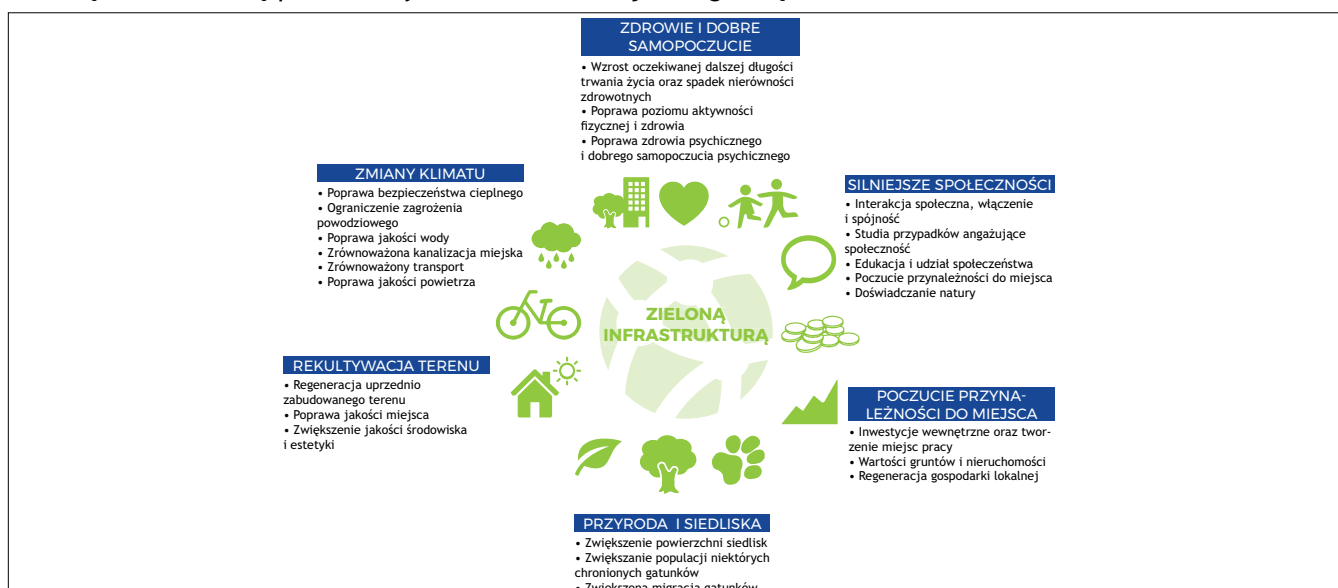
- Instrukcja Oceny Strukturalnej i Przestrzennej Zielonej Infrastruktury**
- Instrukcja Oceny Usług Ekosystemowych oraz Funkcjonalności Zielonej Infrastruktury**
- Instrukcja Tworzenia Planów Działania i Strategii ZI Opartych na Dowodach**

RÓWNY DOSTĘP DO ŚRODOWISKA I DOBRA JAKOŚĆ ŻYCIA: KORZYŚCI Z ZIELONEJ INFRASTRUKTURY

Korzyści płynące z dobrze zaplanowanej i dobrze zarządzanej zielonej infrastruktury (ZI) są różnorodne. Wykraczają one często poza te związane z naturalnymi zielonymi obszarami, jak choćby zapewnianie przestrzeni dla dzikiej przyrody. ZI zapewnia również korzyści oraz usługi, które są nam, ludziom, niezbędne do prawidłowego rozwoju i utrzymania wysokiego poziomu jakości życia. Dlatego też, jest to istotny czynnik w kontekście planowania rozwoju i zaspokajania potrzeb populacji, wpływający również na ochronę i wzmocnienie bioróżnorodności. Zieloną infrastrukturę powinniśmy

postrzegać jako wielofunkcyjną, z różnymi rodzajami dostarczania różnych usług/korzyści zależnych od lokalnych potrzeb i okoliczności. Niniejsze potrzeby obejmują tworzenie przestrzeni dla dzikiej przyrody i ochronę dzikiej przyrody, zapewnienie dostępu do natury, rekreacji i interakcji społecznych, zmniejszanie ryzyka powodziowego, ulepszanie zrównowaganych krajobrazów (włączając te znajdujące się na terenie naszych osiedli) i zmniejszanie negatywnych skutków zmian klimatu. Udowodniono, że zielona infrastruktura jest logiczną

inwestycją, której zyski znacznie przewyższają inwestycje początkowe. Badanie przeprowadzone w Wielkiej Brytanii oceniało korzyści pod względem wartości pieniężnej i wykazało zmniejszenie się kosztów usług zdrowotnych na obszarach, w których ZI jest dostępna i promowana. Najważniejszym aspektem podejścia ZI jest promowanie i wykazywanie korzyści z niej wynikających. To wielofunkcyjne pojmowanie ZI sprawia, że staje się ona istotna dla wszystkich ludzi i na wszystkich poziomach społeczeństwa.

OBSZAR STUDIUM PRZYPADKU W KYJOVSKO (CZ): “CHCIELIBYŚMY SIĘ DOWIEDZIEĆ JAK BARDZO LOKALNA ZIELONA INFRASTRUKTURA JEST SFRAGMENTARYZOWANA.”

Instytut Badawczy Krajobrazów i Ogrodnictwa Ozdobnego Silva Tarouca (VÚKOZ) zajmuje się również badaniem bioróżnorodności i jej ochroną oraz zapewnianiem eksperckiego wsparcia w zakresie ochrony przyrody i utrzymywania krajobrazów, jak i również podejmuje badania w zakresie ogrodnictwa ozdobnego. W ramach MaGICLandscapes, Dr Hana Skokanová, wraz z zespołem z oddziału VÚKOZ w Brnie, bada zieloną infrastrukturę na obszarze gminy Kyjov, która jest zlokalizowana na Południowych Morawach.

“W naszym obszarze studium przypadku, zielona infrastruktura jest pozostałością cennych elementów naturalnych, takich jak użytki zielone, mokradła, tereny wodne lub tereny zielone.” Hana Skokanová charakteryzuje elementy zielonej infrastruktury na obszarze Kyjovsko, na którym aż 61% to obszary objęte intensywnym rolnictwem. Dlatego też, niniejszy krajobraz obejmuje wiele dużych obszarów, które są nieustannie uprawiane i zdominowane przez grunty orne. W okolicy znajdują się również winnice oraz sady. Tereny leśne skoncentrowane są na północy oraz południu od miasta Kyjov i stanowią niemal 30% obszaru opisanego w niniejszym studium przypadku. Są to głównie lasy liściaste, zdominowane przez gatunek dębu, jednak na piaszczystych glebach w południowej części regionu można spotkać również wiele drzew iglastych. Niniejszy region obejmuje niewielkie obszary chronione, w tym te objęte programem NATURA 2000 oraz dwa parki przyrody. Region Kyjovsko znany jest z tradycyjnego folkloru, zabytków i uprawy winorośli. Turyści cenią sobie również rozległą sieć ścieżek rowerowych zlokalizowanych w niniejszym regionie.

Duże ciągnące się obszary gruntów ornych oraz brak zielonej infrastruktury stwarza znaczące ryzyko erozji gleby oraz ograniczonej przenikalności krajobrazu w odniesieniu do żywych organizmów, zagrażając tym samym bioróżnorodności, itp. Dr Skokanová mówi: “Chcielibyśmy się dowiedzieć jak bardzo zielona infrastruktura jest sfragmentaryzowana, które z elementów Czeskiego Systemu

Obszar analizy przypadku Kyjovsko w Południowych Morawach (Republika Czeska) | Źródło: Google 2017, Landsat/Copernicus

Stabilności Terytorialnej (TSES) (patrz infobox) już istnieją, a które widnieją wyłącznie „na papierze” oraz które elementy

nie zostały zasugerowane przez TSES, ale są wartościowe i powinny zostać uwzględnione w projekcie”. VÚKOZ blisko współpracuje z

Kontrasty w krajobrazie regionu Kyjovsko: grunty orne i pozostałości małopowierzchniowych upraw (powyżej) oraz stare sady w gminie Šardice (poniżej) Źródło: VÚKOZ/Hana Skokanová

Narodowy pomnik przyrody "Na Adamcích" na zachód od Kyjova jest częścią analizowanego obszaru
Źródło: VÚKOZ/Hana Skokanová

Departamentem Środowiska i Planowania Terytorialnego Gminy Kyjov, jak i również z innymi zainteresowanymi stronami w zakresie projektu.

"Chcemy także wysłedzić występowanie i połączenia zielonej infrastruktury aż do przeszłych czasów, w celu odnalezienia inspiracji w odniesieniu do tego, które elementy powinniśmy przywrócić, aby uzyskać lepszą łączność obecnie i w przyszłości.

(...) Przyglądamy się korzyściom wynikającym z obecnej zielonej infrastruktury, koncentrując uwagę na tych elementach, które obejmują wiele usług ekosystemowych. Na końcu dokonamy przeglądu istniejących planów TSES w oparciu o nasze wyniki."

Za pomocą MaGICLandscapes badacze VÚKOZ chcieliby znaleźć sposoby na poprawę obecnego stanu zielonej infrastruktury i

minimalizację ryzyka związanego z południowo-morawskim obszarem Kyjovsko.

Terytorialny System Stabilności Ekologicznej w Republice Czeskiej (TSES)...

...to sieć wzajemnie połączonych, zarówno naturalnych, jak i półnaturalnych zmienionych ekosystemów, które zachowują naturalną równowagę. Jego głównym celem jest wzmocnienie stabilności ekologicznej krajobrazu poprzez ochronę lub przywrócenie ekosystemów i ich wzajemnych połączeń. Elementami TSES są biocentra (biotop), korytarze ekologiczne (elementy łączące) oraz elementy interakcji (łąty krajobrazowe). Cały TSES obejmuje tereny ponadregionalne (co najmniej 1000 ha), regionalne (10-50 ha) oraz lokalne (5-10 ha).

Źródło: AOPK České republiky

MaGICNEWS

Wydane przez Uniwersytet Techniczny w Dreźnie, Katedra Teledetekcji, Prof. Dr. Elmar Csaplovics, Partner Wiodący Programu Interreg Europa Środkowa, Projekt MaGICLandscapes

Zespół redakcyjny: Anke Hahn, Christopher Marrs, Hana Skokanová

Wszelkie sugestie, wnioski o rezygnację z subskrypcji biuletynu prosimy kierować do:

Menedżera Komunikacyjnego Projektu
anke.hahn@tu-dresden.de
+49 (0)351 463 32812

Koordinatora Projektu
christopher.marrs@tu-dresden.de
+49 (0)351 463 37563

Projekt MaGICLandscapes jest realizowany w ramach Programu Interreg Europa Środkowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

interreg-central.eu/magiclandscapes

 / [Interreg Magiclandscapes](https://www.facebook.com/Interreg-MagicLandscapes)